

Faragó Lászlóné

(1917–2010)

Életének 93. évében távozott a hazai könyvtárügy utóbbi csaknem egy évszázadának hiteles tanúja és aktív részese.

Faragó Lászlóné, Lili igazi „könyves családból” származott, nagyapja, Politzer Zsigmond alapította azt a céget, amely a századforduló táján Politzer Zsigmond és Fia néven kiadóként és szakkönyvek (főként jogi és közgazdasági irodalom) kereskedéseként vált ismertté, sőt tekintélyessé. A fiatal lány a családi cégnél kezdett dolgozni mint külföldi beszerző, így ismerkedett meg a külhoni könyvszakmával, a nemzeti bibliográfiákkal. A könyvkereskedői munka közben fogalmazódott meg benne életre szóló hitvallása: „*Összehozni az adott igény és a kért anyag találkozását*”.

1949-ben, a családi cég államosítása idején lett könyvtáros. Előbb dokumentációs tanfolyamot végzett, majd könyvtáros főiskolán szerzett diplomát. Első munkahelye a Központi Technológiai Könyvtár (a későbbi Országos Műszaki Könyvtár) volt; 1952-ben került a Műszaki Egyetem Központi Könyvtárába, ahol már tanfolyamok szervezésében is részt vett, miközben maga is folyamatosan képezte magát. Néhány hónapig dolgozott az Országos Pedagógiai Könyvtárban is, ezt az időt is tanulásra használta föl: megismerte a vidéki iskolai könyvtárak helyzetét, gondjait. 1959-től a Művelődésügyi Minisztérium könyvtári osztályának munkatársaként ellátta az Országos Könyvtárügyi Tanács titkári teendőit is.

1962-ben került a Könyvtártudományi és Módszertani Központba (KMK), ahol legjelentősebb feladata és életművének egyik legmaradandóbb alkotása, az első *Könyvtári Minerva* (1965) volt. 1966 tavaszától lett az Országos Széchényi Könyvtár katalogizáló osztályának vezetője, s ekként vonult nyugalomba 1975 végén. Számvetésként fogalmazta meg gazdag munkásságának egyik tapasztalatát: „*Míg pályám elején arra törekedtem, hogy a saját munkámat végezzem jól, addig pályafutásom végén már az lett a legfontosabb törekvésem, hogy mások, tehát munkatársaim számára próbáljam megteremteni az előrehaladás szakmai feltételeit.*”

Faragó Lili – túlzás nélkül állítható – reneszánsz alkatú, rendkívül sokoldalú és széles érdeklődésű személyiség volt. Kiderül ez abból az interjúból is, amelyet évekkal nyugalomba vonulása után a *Könyvtáros* folyóiratnak adott (Haraszthy Gyula: *Életre szóló szép és okos szenvedély. = Könyvtáros, 1979. 5. sz. 266–269. p.*). Ebben többek között mestereiről is úgy vallott, hogy azon közben magáról is beszélt. Szekeres Páltól azt tanulta meg, hogy a humán műveltségű munkatárs is lehet jó műszaki könyvtáros, ha elsajátítja a műszaki tudományok alapjait. Waldapfel Esztertől a munkahelyhez való ragaszkodásra vett példát, ugyanakkor azt is megtanulta tőle, hogy az új feladat hívásakor el lehet hagyni a régi, megszo-

kott helyet. Barabási Rezső pedig az újra való fogékonyság, a friss szakirodalom követése fontosságának fölismeretetésében, illetve a technikai tudás fejlesztése tényleg volt mestere. És ez a praktikus gondolkodású, már-már „technokrata” vonzalmú Faragó Lili magát a könyvet műtárgyként becsülte és szerette. Többször idézett interjújában maga mondta: „*A könyvnek nemcsak a tartalma volt fontos számomra: a könyvet esztétikai objektumnak is tekintem. A megjelenési forma, a szép külső, a tipográfia, az illusztráció mindig felkeltette a figyelmemet. Ha a tartalom és a forma szépsége összetalálkozott, ez ugyanolyan élményt nyújtott számomra, mint a szép zene: a harmónia tökéletességének élményét.*”

Faragó Lili, aki kipróbálta magát a műszaki és az iskolai könyvtárosságban, aki egy évtizedig vezette az Országos Széchényi Könyvtár katalogizáló munkálatait, aki tanulmányokat írt és kiadványokat szerkesztett, valódi inyenc élvezője volt a könyv- és képzőművészetnek, valamint a zenének.

Nyugdíjasként is aktív maradt, részt vett az OSZK hungarika-kutatásaiban, rendszeresen készített szemléket a *Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom* számára; ezzel – ahogy mondta – „*azsúrban maradt*” a szakma friss fejleményeivel.

A Könyvtáros-interjúban mondta: „*A könyv, könyvtár, a művelődés ügye nem 'hivatali munka', hanem egész életre szóló elhivatottság, szép és okos szenvedély*”. Élete és pályája ennek a szép és okos szenvedélynek a jegyében telt el, és halála után ennek példáját örökíti a fiatalabb könyvtáros generációkra. Ezzel is maradandót és emlékezetre méltót alkotott.

Rácz Ágnes–Mezey László Miklós

Zvara Pál
(1930–2010)

Zvara Pál, a kiskunfélegyházi városi könyvtár igazgatója 1959-től 1991-ig vezette az intézményt.

1930. augusztus 22-én, Kondoroson született és 2010. december 15-én, Kiskunfélegyházán hunyt el. Hamvait december 30-án, a helyi Felsőtemetőben helyezték el.

1959-ben, a „népkönyvtárak” megalapításának tizedik évében jött a félegyházi városi könyvtárba dolgozni. Tanári pályáját cserélte fel az akkor még mostoha körülmények között működő félegyházi könyvtárral. Fiatalos lendülettel, igazi hivatástudattal lépett a Hattyúház falai közé.

Nehéz időszak volt ez, hőskorszaknak is nevezi a könyvtáros szakma.

A szó igazi értelmében volt az: mostoha körülmények, nehéz feltételek, füstölő szenes kályhák jellemezték az időszakot. Csak ráadás volt a 11 községi könyvtár és a 64 könyvtári egység. Igazgató úr csekély létszámú, háromszemélyes kollektíva élén kezdte el a munkát.